

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17Co/9/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6713212673
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 03. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zita Nagypálová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2014:6713212673.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v právnej veci navrhovateľky J. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom vo W., F. č. XX, zastúpenej JUDr. Alenou Koziakovou, advokátkou so sídlom v Lučenci, Adyho č. 2969/24, proti odporcovi Rapid Life životná poisťovňa, a.s., IČO: 31690904, so sídlom v Košiciach, Garbiarska č. 2, zastúpenému právnym zástupcom JUDr. Martin Timcsák, advokát, s.r.o., IČO: 44430043, so sídlom v Bratislave, Zámocké schody č. 2/A, v mene ktorého pred súdom koná JUDr. Martin Timcsák, konateľ a advokát, za účasti vedľajšieho účastníka na strane navrhovateľky Združenie na ochranu finančného spotrebiteľa OFS, IČO: 42205735, so sídlom v Nitre, Petzwalova č. 12, o zrušenie rozhodcovských rozsudkov, o odvolaní navrhovateľky proti uzneseniu Okresného súdu Zvolen č.k. 6C/151/2013-78 zo dňa 11.11.2013, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením okresný súd zastavil konanie o návrhu navrhovateľky na začatie konania, ktorým sa navrhovateľka voči odporcovi domáha zrušenia štyroch rozhodcovských rozsudkov z dôvodu, že v konaniach, ktoré predchádzali ich vydaniu, boli porušené všeobecne záväzné predpisy na ochranu práv spotrebiteľa; o trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. V odôvodnení napadnutého uznesenia okresný súd uviedol, že predmetné konanie o návrhu navrhovateľky nie je zo zákona oslobodené od súdnych poplatkov v zmysle § 4 ods. 2 písm. za) zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch“), podľa ktorého je od platenia súdnych poplatkov oslobodený spotrebiteľ domáhajúci sa ochrany svojho práva podľa osobitného predpisu. V zmysle uvedeného ustanovenia sú od platenia súdnych poplatkov oslobodení spotrebiteľ domáhajúci sa svojich práv, ktoré im zaručuje zákon, resp. právne predpisy na ochranu spotrebiteľa, t.j. napr. právo na informácie, právo na bežnú kvalitu výrobku, právo na reklamáciu, právo na náhradu škody a podobne. Návrhom na zrušenie rozhodcovských rozsudkov sa navrhovateľka nedomáha ochrany tzv. spotrebiteľských práv, ale preskúmania zákonnosti postupu rozhodcovského súdu pri vydávaní rozhodcovského rozsudku v zmysle zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní; toto konanie je preto podľa okresného súdu osobitne spoplatnené súdnym poplatkom podľa relevantnej položky sadzovníka súdnych poplatkov, ktorý je splatný podaním návrhu na začatie konania. Okresný súd navrhovateľku vyzval na zaplatenie súdneho poplatku za podanie návrhu na začatie konania na súd v sume 331,50 €; tento súdny poplatok navrhovateľka nezaplatila, preto okresný súd konanie zastavil podľa § 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. a o trovách konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“).

Proti uvedenému uzneseniu okresného súdu podala navrhovateľka prostredníctvom svojej právnej zástupkyne včas odvolanie zo dňa 20.11.2013 (č.l. 80-82 spisu), ktorým navrhla napadnuté uznesenie okresného súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie s poukazom na ustanovenie § 221 ods. 1 písm. i) O.s.p. V odvolaní uviedla, že okresný súd nesprávne právne posúdil vec, keď dospel k záveru, že v

predmetnom konaní navrhovateľka nie je osobne oslobodená od súdnych poplatkov. Poukázala na to, že ochrany svojho práva sa domáha ako spotrebiteľ a preto je nepochybné, že ide o spotrebiteľský vzťah. Jej návrh na začatie konania má základ vo vzťahu medzi účastníkmi konania, ktorý bol spotrebiteľským vzťahom a preto sa na ňu vzťahuje zákonné osobné oslobodenie od súdnych poplatkov podľa § 4 ods. 2 písm. za) zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľky vyjadril prostredníctvom svojho právneho zástupcu písomným podaním zo dňa 12.12.2013 (č.l. 164-166 spisu), v ktorom navrhol uznesenie okresného súdu ako vecne správne potvrdiť. Zdôraznil, že v predmetnej veci nejde o spotrebiteľský spor, ale o spor o zrušenie rozhodcovského rozsudku a preto nejde o konanie, v ktorom by bola navrhovateľka ako spotrebiteľ oslobodená od súdnych poplatkov. Poukázal na viaceré rozhodnutia okresných súdov ako aj Krajského súdu v Banskej Bystrici, ktorý v jednom rozhodnutí potvrdil zastavenie konania pre nezaplatenie súdneho poplatku v obdobnej veci; upozornil preto na princíp právnej istoty, ktorého súčasťou je aj požiadavka, aby súdy na určitú právne relevantnú otázku dávali za rovnakých podmienok rovnakú odpoveď. Zdôraznil, že úmyslom zákonodarcu bolo priznať spotrebiteľom len obmedzené oslobodenie od povinnosti zaplatiť súdny poplatok v prípade, ak ide o konanie, v ktorom sa spotrebiteľ domáha ochrany svojho práva podľa osobitného predpisu. V žiadnom prípade však nemožno vyvodiť úmysel zákonodarcu priznať spotrebiteľom generálne oslobodenie od súdneho poplatku bez ohľadu na vecný rozsah konania. Je vždy potrebné rozlišovať, či ide o konanie, v ktorom sa spotrebiteľ domáha ochrany svojho práva podľa osobitného predpisu, akým je napr. zákon o ochrane spotrebiteľa alebo na jeho roveň postavený obdobný predpis, alebo či o takéto konanie nejde. V predmetnom konaní sa navrhovateľka nedomáha ochrany svojho práva na základe osobitného predpisu, ale domáha sa zrušenia rozhodcovského rozsudku v zmysle ustanovení zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v platnom znení; tento zákon nie je predpisom na ochranu spotrebiteľa, ale vo veci ide o konanie o preskúmanie zákonnosti, postupu a záverov rozhodcovského rozsudku. Napadnuté uznesenie okresného súdu, ktorým tento zastavil konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku, považoval preto za správne a zákonné.

Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal postupom podľa § 212 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a uznesenie okresného súdu podľa § 221 ods. 1 písm. f), písm. i) O.s.p. zrušil a vec mu podľa § 221 ods. 2 O.s.p. vrátil na ďalšie konanie.

Podľa § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p., súd rozhodnutie zruší, len ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Podľa § 221 ods. 1 písm. i) O.s.p., súd rozhodnutie zruší len ak sa rozhodlo bez návrhu, nejde o rozhodnutie vo veci samej a dôvody, pre ktoré bolo vydané, zanikli alebo ak také dôvody neexistovali.

Podľa § 4 ods. 2 písm. za) zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch, od poplatku je oslobodený spotrebiteľ domáhajúci sa ochrany svojho práva podľa osobitného predpisu (podľa poznámky k uvedenému ustanoveniu ide napríklad o § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov).

Podľa § 3 ods. 5 prvá veta zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov, proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva.

Podľa § 40 ods. 1 písm. j) zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov, účastník rozhodcovského konania sa môže žalobou podanou na príslušnom súde domáhať zrušenia tuzemského rozhodcovského rozsudku, len ak pri rozhodovaní boli porušené všeobecne záväzné právne predpisy na ochranu práv spotrebiteľa.

Zo spisu okresného súdu vyplýva, že navrhovateľka sa návrhom na začatie konania v prejednávanej veci domáha zrušenia štyroch rozhodcovských rozsudkov vydaných rozhodcovským súdom s odôvodnením, že v konaniach, ktoré predchádzali ich vydaniu, boli porušené jej práva ako spotrebiteľa. Základom pre vydanie predmetných rozhodcovských rozsudkov boli poisťné zmluvy uzavreté medzi navrhovateľkou ako poisťníkom na jednej strane a odporcom ako poisťovateľom na strane druhej, v ktorých navrhovateľka vystupovala ako spotrebiteľ (podľa názoru odvolacieho súdu pre posúdenie dôvodnosti odvolania pre účely poplatkového konania nie je rozhodujúce, že tri zo štyroch poisťných zmlúv

uzavrela navrhovateľka súčasne ako „obchodná zástupkyňa oprávnená na dojednávania poistenia“ v mene odporcu, pretože to nič nemení na charaktere účastníkov konania ani poistných zmlúv ako zmlúv spotrebiteľských, pretože ich obsah ako vopred predtlačенých tzv. formulárových zmlúv nemohla navrhovateľka ovplyvniť). Ako dôvod, pre ktorý žiada zrušenie uvedených rozhodcovských rozsudkov, navrhovateľka uviedla, že v rozhodcovských konaniach boli porušené všeobecne záväzné právne predpisy na ochranu práv spotrebiteľa, nakoľko poistné zmluvy obsahovali neprijateľné zmluvné podmienky (najmä vo vzťahu k ustanoveniam všeobecných podmienok o rozhodcovskej doložke). Podľa ustanovenia § 4 ods. 2 písm. za) zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch je od súdnych poplatkov osobne zo zákona oslobodený spotrebiteľ, ktorý sa domáha ochrany svojho práva podľa osobitného predpisu; v zmysle interpretačného charakteru poznámky k tomuto ustanoveniu na oslobodenie od súdnych poplatkov musí spotrebiteľ v poplatkovom úkone namietat porušenie práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa; medzi takéto práva ustanovené zákonom na ochranu spotrebiteľa podľa odvolacieho súdu nepochybne patrí aj ochrana pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách (napríklad podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z., každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách alebo podľa § 53 ods. 1 prvá veta a ods. 5 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa s tým, že neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné). Pre účely posúdenia dôvodnosti podaného odvolania je potrebné na základe uvedeného zdôrazniť, že navrhovateľka sa v návrhu na zrušenie predmetných rozhodcovských rozsudkov výslovne domáha porušenia predpisov na ochranu spotrebiteľa v rozhodcovskom konaní z dôvodu existencie neprijateľných podmienok v spotrebiteľských poistných zmluvách, ktoré mali založiť právomoc rozhodcovského súdu. V tejto súvislosti je na posúdenie, či sa na navrhovateľku ako spotrebiteľa vzťahuje zákonné osobné oslobodenie od súdnych poplatkov v súlade s ustanovením § 4 ods. 2 písm. za) zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch podľa názoru odvolacieho súdu rozhodujúce, či sa v návrhu domáha ochrany svojho práva ako spotrebiteľa, ktoré bolo konkrétnym spôsobom porušené (súd v rámci poplatkového konania neskúma, či k tvrdenému porušeniu skutočne došlo, pretože to bude predmetom konania vo veci samej). Z hľadiska uvedeného je síce pravda, že v prejednávanej veci ide o preskúmanie postupu rozhodcovského súdu v konaní, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutých rozhodcovských rozsudkov, ale práve z hľadiska, či v rozhodcovskom konaní boli alebo neboli porušené právne predpisy na ochranu spotrebiteľa, ktorých porušenie namietala navrhovateľka. Osobitne je potrebné uviesť, že nie je rozhodujúce, že v sadzobníku súdnych poplatkov je návrh na zrušenie rozhodcovského rozsudku spoplatnený osobitnou položkou, pretože nie vždy je navrhovateľom v konaní s takýmto predmetom spotrebiteľ. Z uvedeného vyplýva, že navrhovateľka sa v prejednávanej veci domáha ochrany svojho práva ako spotrebiteľka, preto je v prejednávanej veci zo zákona osobne oslobodená od platenia súdnych poplatkov. Na zastavenie konania v prejednávanej veci pre nezaplatenie súdneho poplatku za podanie návrhu na súd preto nebol daný zákonný dôvod a napadnuté rozhodnutie okresného súdu bolo vydané bez zákonného podkladu. Uvedeným postupom okresného súdu došlo súčasne k odňatiu možnosti navrhovateľky konať pred súdom, ku ktorému dochádza aj v prípade, že súd zastavil konanie bez splnenia zákonných podmienok odôvodňujúcich takýto postup.

Na základe uvedeného odvolací súd napadnuté uznesenie okresného súdu podľa § 221 ods. 1 písm. f) a i) O.s.p. zrušil a vec mu podľa § 221 ods. 2 O.s.p. vrátil na ďalšie konanie. Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.